

ΤΖΟΡΤΖ ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ

Ο Ελληνοαμερικανός συγγραφέας μιλά για το νέο του βιβλίο και τη σχέση πατέρα - γιου

Καθόμαστε με τον Τζορτζ Πελεκάνος στην αυλή του ιστορικού ξενοδοχείου Κορονάδο στο Σαν Ντιέγκο της Καλιφόρνιας. Ο γνωστός συγγραφέας είναι το τιμώμενο πρόσωπο στο συνέδριο της ελληνοαμερικανικής οργάνωσης «Leadership 100» που διοργανώνεται στην πόλη. Κάθε τόσο η συζήτησή μας διακόπτεται από τις χαμηλές πτήσεις των αμερικανικών μαχητικών που προσγειώνονται στη γειτονική στρατιωτική βάση, όπου έχει γυριστεί και η ταινία «Τοπ Γκαν». Η λιακάδα κάνει τα κύματα του ωκεανού να γυαλίζουν εκτυφλωτικά, πριν συνθλιβούν στην τεράστια παραλία. Ειρωνεία της τύχης. Το πιο πρόσφατο εγχείρημά του είναι το σενάριο για μια νέα τηλεοπτική σειρά - ντοκιμαντέρ για τις μεγάλες μάχες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου που έγιναν στο Ειρηνικό, με παραγωγούς τον Στίβεν Σπίλμπεργκ και τον Τομ Χανκς. Σε κάποιες από αυτές διακρίθηκε και ο πατέρας του, Πιτ Πελεκάνος, που γεννήθηκε στη Σπάρτη, ξενιτεύτηκε παλικιάρι και ανδρώθηκε στο μέτωπο ως Αμερικανός πεζοναύτης. Ο γιος του κουβαλάει πάντα το παράσημό του αλλά και την ανάμνηση του γονιού του, που έφυγε από τη ζωή πριν από μερικούς μήνες.

Ο Πελεκάνος, στα μυθιστορηματά του και στα σενάρια της πολυβραβευμένης τηλεοπτικής σειράς «The Wire», πάντα γράφει για τον πόλεμο, κηρυγμένο ή ακήρυχτο. Αυτόν που μαίνεται στα γκέτο, έχει θύματα μαύρους, Λατίνους και Ασιάτες εφήβους, εμπόρους ναρκωτικών και όπλων, σε μια παρηκμασμένη Ουάσιγκτον λίγα μέτρα μακριά από το Καπιτώλιο και τον Λευκό Οίκο. Ο ρεαλισμός, που πολλές φορές συμβαδίζει με απέραντη τρυφερότητα και ανθρωπιά, έκανε τον πρόεδρο Ομπάμα να στείλει μια προσωπική επιστολή στον Πελεκάνο εκφράζοντάς του τον θαυμασμό του. Ο Στίβεν Κινγκ, τον χαρακτήρισε πρόσφατα τον μεγαλύτερο εν ζωή συγγραφέα αστυνομικής λογοτεχνίας στις ΗΠΑ. Στο τελευταίο του βιβλίο «The Way Home» δεν πρωταγωνιστούν οι συνήθεις «ύποπτοι» Νικ Στέφανος και Ντέρεκ Στρέιντζ. Ο ήρωας έχει την πραγματική ηλικία του γιου του Πελεκάνου. Είναι ένας 19χρονος που προσπαθεί να βρει τον δρόμο του στη ζωή. Το ίδιο προσπαθεί να κάνει και ο πενήνταχρονος συγγραφέας που ομολογεί ότι βρίσκεται σε ένα περίεργο ηλικιακό σταυροδρόμι: θρηνεί ακόμα τον πατέρα του και βλέπει τον γιο του να γίνεται άντρας, σε μια κοινωνία βίαση και αλλοτριωμένη.

Αυτή η παντοτινή ιστορία, η σχέση πατέρα - γιου, τον έκανε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης να δακρύσει, να γελάσει, να μιλήσει από καρδιάς με λόγια φορτισμένα και αληθινά, σαν τα βιβλία του. «Έχασα τον πατέρα μου πέρυσι τον Μάιο. Αυτή η σειρά, για τα γεγονότα τα οποία είχε ζήσει από πρώτο χέρι, είναι φόρος τιμής σε εκείνον. Έφυγε στα 87 του, πλήρης ημερών. Τα τελευταία δέκα χρόνια ήταν καθηλωμένος σε

αναπηρική καρέκλα εξαιτίας ενός εγκεφαλικού, δεν μπορούσε να διαβάσει και να γράψει. Πήγαινα συχνά να του κάνω παρέα, βλέπαμε μαζί ταινίες. Νόμιζα ότι ήμουν προετοιμασμένος για τον επικείμενο θάνατό του. Τι πλάνη! Με τον χαμό ενός γονιού, κάτι περίεργο συμβαίνει στην ψυχή μας. Μια βίαιη ανακατάταξη του κόσμου μας. Βλέπω τον πατέρα μου στον ύπνο μου κάθε βράδυ και η σκέψη ότι δεν θα του ξαναμιλήσω ποτέ πια με διαλύει. Σε όποια ηλικία και αν βρίσκεσαι, η ιδέα ότι μπορεί να γυρίσεις μια ημέρα στο σπίτι των γονιών σου είναι μια τεράστια παρηγοριά». Ο Πιτ

Πελεκάνος γύρισε στην Ουάσιγκτον μετά τον πόλεμο και άνοιξε ένα εστιατόριο, όπου ο γιος του άρχισε να δουλεύει σε ηλικία 11 ετών: «Τότε ήμουν ένας πιτσιρικός που δεν είχε συναίσθηση ποιους συναναστρέφεται, σήμερα όμως καταλαβαίνω ότι ζούσα στο μεταίχμιο δύο διαφορετικών κόσμων. Στο ντάνερς του πατέρα μου δούλευαν μαύροι υπάλληλοι, αλλά είχαμε λευκούς πελάτες. Ταυτιζόμουν με τους μαύρους παρά με τους κοστούμαρισμένους που έρχονταν για να φάνε. Παιζαμε μπάσκετ με τα παιδιά, πήγαινα στα πάρτι τους, αγάπησα τη μουσική τους, μιλούσα τη γλώσσα τους. Όλα αυτά εγγράφηκαν μέσα μου. Στα βιβλία μου δεν αναφέρομαι στους απόκληρους, τους μη προνομιούχους αυτής της κοινωνίας, ως μακρινός παρατηρητής. Όταν ξεκίνησα να γράφω, κάποιιοι με ρωτούσαν γιατί, αν και είμαι από την Ουάσιγκτον, δεν εστιάζω την πλοκή στο Καπιτώλιο και στον Λευκό Οίκο, στα λόμπι και στα παιχνίδια εξουσίας. Μα δεν έχω πατήσει ποτέ το πόδι μου εκεί, πώς θα γράψω γι' αυτά;».

• «Η ιστορία μου...»

«Ελληνική ταυτότητα είναι η μάνα μου και ο πατέρας μου. Η ιστορία μου. Είμαι ένας ευτυχής Ελληνοαμερικανός με μια ξανθιά γαλανομάτα Αμερικανίδα σύζυγο και τρία έγχρωμα παιδιά. Από τότε που ήταν μωρά πήγαίναμε στην Αγία Σοφία, τον ορθόδοξο ναό της Ουάσιγκτον και τους έλεγα: «Μια ημέρα εγώ

και η μαμά σας δεν θα είμαστε πια εδώ. Αν θέλετε να αισθανέστε δίπλα μας, θα έρχεστε στην εκκλησία. Θα είσατε μέρος της ελληνοαμερικανικής κοινότητας, αυτοί οι άνθρωποι θα είναι η ευρύτερη οικογένειά σας. Η εκκλησία θα είναι η ελληνική πόλη σας, όπου πάντα θα υπάρχει κάποιος να σας φροντίσει και να σας ακούσει...».

GEORGE

PELECANOS

• Βίαιη και άδικη η Αμερική σήμερα

Αντί για τον λαμπερό κόσμο της αμερικανικής πολιτικής, ο Πελεκάνος επέλεξε το σκοτεινό σύμπαν του υποκόσμου, χειρίστηκε τη νέγρική αργκό στα δάχτυλα, μπόλιασμένος από την μαύρη κουλτούρα και τη μουσική. Αλλωστε, όταν μεγάλωνε, οι Έλληνες μετανάστες δεν θεωρούνταν ακριβώς λευκοί από πολλούς Αμερικανούς, αλλά κάτι ενδιάμεσο στην «φυλετική» κλίμακα αξιών. Τόσο στο «The Wire» όσο και στα βιβλία του, έχει ένα ξεκάθαρο μήνυμα: «Θέλω να πω στον κόσμο να μην αποστρέφει το βλέμμα από την βίαιη και άδικη Αμερική, που υπάρχει μπροστά στα μάτια μας. Απευθύνομαι ιδιαίτερα σε ανθρώπους, των οποίων οι ζωές δεν έχουν καμιά σχέση με εκείνες των ηρώων μου. Αυτήν την στιγμή χωρίζει τη χώρα στα δύο ένα βαθύ φαράγγι, υπάρχουν δύο συνομοταξίες πολιτών, δεν μιλάω για τα φυλετικά θέματα, αυτή είναι μια άλλη μεγάλη συζήτηση. Οι περισσότεροι φιλήσυχτοι Αμερικανοί όταν περνάνε με το αυτοκίνητο από τα γκέτο, κλείνουν τις ασφάλειες, ανεβάζουν τα παράθυρα και κοιτάνε με προσήλωση μπροστά».

Μήπως οι τηλεθεατές και οι αναγνώ-

στες από την ασφάλεια του σπιτιού τους τα αντιμετωπίζουν αυτά σαν σόου με άγρια ζώα και όχι ανθρώπινα όντα; «Στη σειρά καταφέραμε να αιχμαλωτίσουμε ένα πολύ διαφορετικό κοινό, όχι μόνο τύπους από το γκέτο αλλά και διανοούμενους από το Χάρβαρντ. Το Wire σε ρούφαγε, σε έβαζε μέσα στην πλοκή διότι οι χαρακτήρες δεν ήταν απλοϊκά φτιαγμένοι, είχαν βάθος. Δεν ήταν η μάχη του καλού εναντίον του κακού, αλλά πολλές διαφορετικές αποχρώσεις που σε έκαναν να μην μπορείς να διαλέξεις στρατόπεδο. Πλάθω τους πρωταγωνιστές και τους αφήνω να φέρονται με φυσικότητα, χωρίς διδακτισμούς. Πολλές φορές παίρνω θυμωμένα γράμματα για τη συμπεριφορά των ηρώων μου. Σέβομαι τους αναγνώστες μου αλλά τους θυμίζω ότι οι επιλογές των προσώπων στις σελίδες είναι δικές τους και όχι δικές μου, δεν τους κάνω μαριονέτες μου».

Όπως δίνει την ελευθερία στους ήρωες να επιλέξουν την ζωή τους, το ίδιο κάνει και με τα τρία παιδιά του που είναι όλα υιοθετημένα, τους Αφροαμερικανούς γιους του, ηλικίας 19 και 17 ετών και την κόρη του από τη Γουατεμάλα που είναι 13 ετών. Ο Πελεκάνος είναι πάντα στο πλευρό τους. «Μεγαλώνω παιδιά σημαίνει ότι η ζωή έχει λιγότερη πλάκα από πριν. Δεν υπάρχουν εύκολες λύσεις πια, να πάρεις τους κολλητούς σου και να γίνεις σκνίπα, να ξεχαστείς. Συνειδητοποιείς ότι ο τρόπος που τα ανατρέφεις αντανακλά την δική σου παιδική ηλικία. Ετσι όλα γίνονται ένα ταξίδι στον χώρο και τον χρόνο».

Στο τελευταίο του βιβλίο, ο ήρωας είναι ένας λευκός νεαρός με παραβατική συμπεριφορά που καταλήγει σε αναμορφωτήριο. «Συναισθάνομαι την αποξένωση που νιώθουν σήμερα οι πιτσιρικάδες. Όταν ήμουν έφηβος, υπήρχαν τρία κανάλια στην τηλεόραση. Ήμουν όλη την ημέρα έξω με τους κολλητούς μου, έπινα μπίρες, κάπνιζα χόρτο, αλλά δεν είχα όλη αυτήν την καταιγίδα των εικόνων που κατατρέχει τα σημερινά παιδιά και τους φωνάζει: «Πρέπει να ντύνεσαι έτσι», «Πρέπει να φέρεσαι στα κορίτσια σαν να είναι τσούλες» κ. ο. κ. Αυτό που λέω στους γιους μου είναι ότι θα έδειχνα μεγάλη κατανόηση αν έμπλεκαν σε έναν καβγά και έρχονταν δαρμένοι. Καλύτερα να τις φάνε παρά να φύγουν και να αισθάνονται δειλοί. Εκεί που δεν θα έδειχνα καμιά ανοχή είναι τα όπλα και η έλλειψη σεβασμού στις γυναίκες. Όταν σήμερα είσαι γονιός, παίρνεις μέρος σε έναν πόλεμο. Παλεύεις συνέχεια με τα μηνύματα που λαμβάνουν τα παιδιά σου έξω από το σπίτι, τα οποία είναι δυστυχώς πολύ περισσότερα».

Πηγή: Καθημερινή